

ЖУРНАЛІСТИКА І ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ЖУРНАЛІСТИКА І ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ

Колективна монографія

Київ
2026

УДК 070+316.77](477+100)(02)

Ж93

Рецензенти:

Н. І. Зикун, д-р наук із соціальних комунікацій, проф.

(Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь)

М. В. Бутиріна, д-р наук із соціальних комунікацій, професор

(Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Національний технічний університет “Дніпровська політехніка”, м. Дніпро)

Науковий редактор:

О. М. Холод, академік Академії наук вищої школи України, д-р філол. наук, проф. і заступник завідувача кафедри політології та журналістики Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук Міжрегіональної Академії управління персоналом (м. Київ, Україна)

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії
управління персоналом (протокол № від ..26)*

Журналістика і глобалізований світ: кол. монографія
Ж93 [за наук. ред. О. Холода]. Київ: Міжрегіональна Академія
управління персоналом, 2026. 200 с.

ISBN 978-617-02-0439-4

Колективна монографія присвячена дослідженню трансформацій журналістики та соціальних комунікацій в умовах глобалізації, інформаційно-комунікативних війн і цифровізації суспільства. Проаналізовано специфіку функціонування журналістики в умовах гібридних інформаційних конфліктів, дезінформації та маніпулятивних технологій; особливості соціальних комунікацій у Китайській Народній Республіці; історичні аспекти оформлення обкладинок українського журналу “Кіно” (1925–1933); а також модель конструктивно-орієнтованого медіа “#ЩоТам” як прикладу українського медіа, що фокусується на позитивних історіях, соціальній стійкості, медіаграмотності та протидії пропаганді в умовах війни.

Автори розглядають роль медіа у формуванні громадської думки, національної ідентичності, протидії дезінформації та забезпеченні інформаційної безпеки держави. Особливу увагу приділено етичним стандартам журналістики, фінансовій стійкості незалежних медіа та стратегіям комунікації у кризових умовах.

Для фахівців у галузях соціальних комунікацій, журналістики, політології та психології, а також для студентів, магістрантів, аспірантів і докторантів відповідних спеціальностей. Видання стане корисним для всіх, хто цікавиться сучасними викликами медіасфери в глобалізованому світі та місцем України в ньому.

УДК 070+316.77](477+100)(02)

© Холод О., науковий редактор, 2026

© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2026

ISBN 978-617-02-0439-4

ЗМІСТ

Від наукового редактора	10
-------------------------------	----

Розділ 1. СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ВІЙН	10
--	-----------

Автори:

Микола ГОЛОВАТИЙ,

*доктор політичних наук, професор кафедри філософії та
соціальних дисциплін ННІ психології та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(м. Київ, Україна);*

Світлана БОЙКО,

*кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедри політології та журналістики
ННІ психології та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(м. Київ, Україна).*

Розділ 2. СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ У КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ	117
--	------------

Автор — Олександр ХОЛОД,

*доктор філологічних наук, професор кафедри політології
та журналістики ННІ психології та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом;
академік Академії наук вищої школи України
(м. Київ, Україна).*

Розділ 3. СПЕЦИФІКА ОФОРМЛЕННЯ ОБКЛАДИНОК ЖУРНАЛУ “КІНО” (1925–1933)	159
---	------------

Автор — Ганна ХОЛОД,

*кандидат філологічних наук, професор кафедри політо-
логії та журналістики ННІ психології та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом;*

*докторант ННІ журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Академії наук вищої школи України
(м. Київ, Україна).*

Розділ 4. “#ШоТам” ЯК МОДЕЛЬ УКРАЇНСЬКОГО КОНСТРУКТИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО МЕДІА . 207

Автори:

Олена КРАВЧЕНКО,

*кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри журналістики ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
(м. Лубни, Україна);*

Ольга КУЦЕВСЬКА,

*кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
(м. Лубни, Україна).*

ВІД НАУКОВОГО РЕДАКТОРА

Монографію, яку читач тримає в руках, зібрано й видано за фінансового сприяння авторів і з метою реалізації науково-практичного проєкту кафедри політології та журналістики “Журналістика та глобалізований світ: місце України в світовій системі гуманітарних знань”. До наукового доробку увійшли праці членів кафедри та їхніх співавторів.

Сучасний світ переживає глибокі трансформації, зумовлені процесами глобалізації, стрімким розвитком цифрових технологій, інформатизацією суспільства й загостренням інформаційно-комунікативних війн. У згаданих умовах журналістика й соціальні комунікації набувають нового значення. Вони перестають бути лише каналом передачі інформації й перетворюються на потужний інструмент формування громадської думки, національної ідентичності, психологічної стійкості суспільства й забезпечення інформаційної безпеки держави.

Колективна монографія “Журналістика і глобалізований світ” є своєчасним й актуальним науковим виданням. Вона об’єднує зусилля українських вчених, які прагнуть осмислити місце й роль журналістики в умовах глобальних викликів ХХІ століття, визначити стратегії протидії дезінформації, маніпулятивним технологіям і гібридним загрозам, а також окреслити перспективи розвитку медіасфери в контексті європейської інтеграції України.

Перший розділ монографії, підготовлений доктором політичних наук, професором Миколою Федоровичем Головатим і кандидаткою політичних наук, доценткою Світланою Станіславівною Бойко, присвячено специфіці функціонування журналістики в умовах інформаційно-комунікативних війн. Автори глибоко аналізують механізми маніпуляції суспільною свідомістю, роль медіа в гібридних конфліктах, проблеми збереження професійних стандартів об’єктивності й етики в умовах тиску політичних і корпоративних інтересів. Особливу

увагу приділено психологічним аспектам інформаційного протистояння й необхідності розвитку медіаграмотності як важливої складової національної безпеки.

Другий розділ, написаний доктором філологічних наук, доцентом, професором кафедри Олександром Михайловичем Холодом, досліджує специфіку соціальних комунікацій у Китайській Народній Республіці. У ньому розглядаються моделі державного регулювання медіапростору, особливості цифрової цензури, роль соціальних мереж і традиційних медіа в побудові “суспільства гармонії”, а також уроки, які може почерпнути Україна з китайського досвіду стратегічного комунікаційного менеджменту в умовах глобалізації.

Третій розділ підготовлений кандидаткою філологічних наук, професоркою кафедри Ганною Холод. Він присвячений аналізу специфіки оформлення обкладинок журналу “Кіно” (1925–1933). Аналізуючи візуальний матеріал, дослідниця виокремлює 7 етапів трансформації оформлення обкладинок журналу “Кіно”, детально висвітлює зображальні й типографічні особливості оформлення обкладинок.

Четвертий розділ, створений колективом авторів із Луганського національного університету імені Тараса Шевченка — кандидаткою філологічних наук, доценткою Оленою Кравченко й кандидаткою наук із соціальних комунікацій, доценткою Ольгою Куцевською, — аналізує “#ШоТам” як успішну модель українського конструктивно-орієнтованого медіа. Дослідження висвітлює досвід побудови медіа позитивних новин, стратегії фінансової стійкості незалежних платформ у воєнний час, методи протидії дезінформації та формування соціальної стійкості суспільства завдяки конструктивній журналістиці.

Усі розділи монографії об’єднує спільна ідея: журналістика в глобалізованому світі має виконувати не лише інформаційну, а й консолідуючу, просвітницьку й захисну функції. Сьогодні, коли Україна веде боротьбу за своє існування на інформаційному фронті, особливо важливим стає розвиток критичного мислення, медіаграмотності та професійної етики журналістів.

Монографія підкреслює, що якісна журналістика є одним із найпотужніших інструментів збереження національного суверенітету в інформаційній сфері.

Видання підготовлено в межах реалізації науково-практичного проєкту кафедри політології та журналістики Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук Міжрегіональної Академії управління персоналом. Кафедра послідовно розвиває наукові напрями, пов'язані з теорією соціальних комунікацій, політичною журналістикою, психолінгвістикою медіа та квантовими підходами до вивчення комунікаційних процесів. Особливу вдячність висловлюю всім авторам, які, попри складні умови воєнного часу, знайшли можливість долучитися до цього колективного наукового проєкту. Окрема подяка рецензентам — докторці наук із соціальних комунікацій, професорці Н. І. Зикун і докторці наук із соціальних комунікацій, професорці М. В. Бутириній — за цінні зауваження й рекомендації, що сприяли підвищенню наукового рівня монографії.

Монографія розрахована на широке коло читачів: викладачів і науковців, які працюють у галузях соціальних комунікацій, журналістики, політології та психології; студентів бакалаврату, магістратури, аспірантів і докторантів; практиків-медіа, державних службовців і всіх, хто цікавиться проблемами функціонування медіа в глобалізованому світі й визначенням місця України в сучасній системі гуманітарних знань.

Віriamo, що наша колективна праця стане внеском у розвиток української журналістики як науки та професії, сприятиме зміцненню інформаційної стійкості нашого суспільства і допоможе усвідомити стратегічну роль якісних комунікацій у розбудові суверенної, демократичної та європейської України.

Науковий редактор Олександр Холод,
академік Академії наук вищої школи України,
доктор філологічних наук, професор кафедри,
заступник завідувача кафедри політології та журналістики
Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом (м. Київ, Україна)

Розділ 1

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ВІЙН

Микола Федорович ГОЛОВАТИЙ

доктор політичних наук, професор кафедри філософії та соціальних дисциплін Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук Міжрегіональної Академії управління персоналом (м. Київ, Україна).

E-mail: m.f.holovaty@gmail.com

ORCID: <https://orcid.0000-0003-1378-8776>

Основні праці:

1. Головатий М. Ф. Українська доля: вчора, сьогодні, завтра: монографія. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 470 с.
2. Головатий М. Ф. Мультикультуралізм як засіб досягнення міжнаціональної єдності народів і країн. Економічний часопис ХХІ. Київ, 2015. № 11–12. С. 34–40.
3. Головатий М. Ф., Дмитренко Г. А., Солодков В. Т. Оздоровлення нації в об’єктиві науки, або доля України: як її змінити: науково-публіцистичне вид. 2-ге вид., допов. Київ: ДКС-Центр, 2019. 272 с. / М. Ф. Головатий — розділ 1, С. 19–37.

Наукові інтереси: політологія, глобалізація, формування держави, психологічні аспекти.

Світлана Станіславівна БОЙКО

кандидат політичних наук, доцент, завідувач кафедри політології та журналістики Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук Міжрегіональної Академії управління персоналом (м. Київ, Україна);

E-mail: boykosvetlana68@gmail.com

ORCID: <https://orcid.0000-0001-7146-9824>

Основні праці:

1. *Бойко С. С.* (2019). Інноваційні парадигми розвитку сучасної системи управління освітою як важлива характеристика її трансформації в епоху постмодернізму. Матеріали Міжнародного симпозіуму “Сучасні проблеми дослідження соціальних комунікацій”, 19 березня 2019 р., м. Київ. Київ: ВНЗ “Інститут дизайну, архітектури та журналістики”, 23–30.
2. *Бойко С. С.* (2019). Аналіз сучасного ринку телевізійної реклами в Україні. Галузеві соціальні комунікації в журналістиці, політології, педагогіці й економіці: кол. монографія / відп. ред. О. Холод. Київ: ВНЗ “Інститут дизайну, архітектури та журналістики”, 5–35.
3. *Kapral I., Usova I., Maksymova A., Yefymenko T., Boyko, S.* (2023). Peculiarities of Advertising Information Representation in the English-Language Mass Media Discourse. *World Journal of English Language*, 13(37), 37–42. 10.5430/wjel.v13n4p37

Наукові інтереси: журналістикознавство, комунікаційні процеси, політична журналістика.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується загостренням інформаційно-комунікативних війн, у межах яких журналістика виступає не лише каналом передачі інформації, а й важливим інструментом формування суспільних настроїв, ідентичностей і політичних позицій. В умовах гібридних конфліктів, масового поширення дезінформації, фейкових новин, маніпулятивних технологій та інформаційних війн масмедіа зазнає суттєвих трансформацій.

Проблемним є питання збереження професійних стандартів об'єктивності, достовірності, балансу думок і відповідальності журналістів у ситуації тиску з боку політичних лідерів й організацій, державних інституцій, власників медіа. Журналістика змушена функціонувати в умовах обмеженого доступу до інформації, цензури, самоцензури й підвищених ризиків для безпеки журналістів.

Метою дослідження є комплексний аналіз специфіки функціонування журналістики в умовах інформаційно-комунікативних війн, визначення ролі сучасних медіа у протидії дезінформації та формуванні стійкого інформаційного простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незаперечним є теза про те, що медіа завжди були ключовим фактором у формуванні суспільної думки й у політичному житті в цілому. У сучасному світі з розвитком інтернет-технологій і появою соціальних платформ, вплив медіа на людину, суспільство, політичні процеси суттєво змінився. Засоби масової інформації нині не обмежуються лише інформуванням громадськості, але й суттєво впливають на весь політичний ландшафт, створюючи образи політиків, політичних сил і державних структур, формують багато аспектні політичні відносини. Медіа еволюціонували від простих інформаційних каналів до потужних інструментів політичного впливу, що реалізується через різноманітні комунікаційні стратегії. Зрозуміло, що змінюється, трансформується і людина, особистість, яка має безпосереднє відношення до інформації, до формування людини, як неповторного єства, громадянина. Змінюються обставини, що мають об'єктивний характер, змінюються системи комунікації, значить, відповідних змін зазнає і фахівець, що працює в ЗМІ, журналіст найперше, оскільки це чи не найчисленніша армія людей, покликаних вивчати, пояснювати, інтерпретувати усі сфери людського життя. Крім того, працівник ЗМІ, журналіст — заручник багатьох суспільно-політичних станів і процесів, серед яких у ХХІ столітті чи не найпомітнішими стали інформаційно-комунікативні війни. Отже, існує реальна потреба досліджувати журналістську працю сьогодні, у контексті часу, об'єктивних суспільних обставин постає як завдання великої ваги.

Будь-які дії людини відбуваються головним чином у трьох просторах — фізичному (зокрема й війни), віртуальному (культура, мистецтво, кіно тощо), інформаційному.

Найскладнішим є саме простір інформаційний, пов'язаний з усією системою комунікацій.